

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-78
Karar Sayısı : 11-33/704-217
Karar Tarihi : 02.06.2011

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan
GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

10 **B. RAPORTÖRLER** : Hakan Suat ÖLMEZ, İbrahim AYDEMİR, Nur Seda KÖKTÜRK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Siemed Tıbbi Sistemler Tic. Ltd. Şti.
Prof. Dr. Muammer Aksoy Cad. 28/1
Bahçelievler/ Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Siemens Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Yakacık Yolu No: 111 81430 Kartal/ İstanbul

20 **E. DOSYA KONUSU:** Siemens San. ve Tic. A.Ş.'nin 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı Rekabet Kurulu kararında belirtilen bazı hususlara, toolkit cihazı taleplerine geç yanıt verilmesi ve çok yüksek kiralama bedelleri talep edilmesi yoluyla uymadığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- Siemens Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Siemens)'in Rekabet Kurulu'nun 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararının aşağıda alıntılanan;
  - *Madde 2: Cihaz harici takılan ve anılan cihazlara ilişkin teknik servis verilmesine olanak sağlayan aparatlar/cihazların, müşterilerin yazılı talepte bulunması veya bu yazılı talepleri müşterilerden alan teknik servislerin yazılı başvuruda bulunması durumunda talep anından itibaren en üç (3) işgünü içinde müşteriye tesliminin yapılmasına ve*
  - 30 - *Madde 3: Bu aparatlara ilişkin kiralama ücretlerinin ayrımcı olmayacak şekilde ve aparatın maliyetiyle orantılı biçimde belirlenmesine ilişkin kısmına uymadığı,*
  - Siemed Tıbbi Sistemler Tic. Ltd. Şti. (Siemed)'in *toolkit* kiralama talebine Siemens tarafından 15 günlük teslimat süresi teklif edildiği, kiralama bedeli olarak ta normal bedelin 3 katı fazla bedel istendiği, bu durumun yukarıda yer verilen hükümlerin ihlaline kanıt olduğu,
  - Ayrıca talep edilen kiralama bedelinin Siemens'in maliyetinin 6 katı olduğu, bunun da fahiş fiyat uygulamak suretiyle hâkim durumun kötüye kullanılması anlamına geldiği
  - 40 - Leasing firması vasıtasıyla Siemens'e yapılan *toolkit* siparişine 2 aydan fazla bir süredir cevap verilmediği

iddia edilmiştir.

11-33/704-217

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 01.2.2011 tarih ve 894 sayı ile intikal eden başvuru üzerine yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 25.02.2011 tarih ve 2011-2-78/İİ-11-196.HSÖ sayılı İlk İnceleme Raporu 28.2.2011 tarih ve REK.0.06.00.00-110.01.03/99 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-15 sayılı Rekabet Kurulu gündeminde ele alınmış ve 11-15//262-M. sayılı Rekabet Kurulu kararı ile Siemens hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 25.05.2011 tarih ve 2011-2-78/ÖA-11-196.HSÖ sayılı Önerge Raporu, 30.05.2011 tarih ve REK.0.06.00.00-110.02.02/335 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Siemens Sanayi ve Ticaret A.Ş. hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1.İlgili Pazar

I.1.1 İlgili Ürün Pazarı

60 Rekabet Kurulunun 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararı ile 16.3.2010 tarih ve 10-23/326-114 sayılı kararı göz önünde bulundurularak ilgili ürün pazarının "*Siemens markalı tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazlarına yönelik yedek parça pazarı*" olarak belirlenebileceği düşünülmüştür.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İncelemeye konu olan faaliyetlerin tüm Türkiye çapında gerçekleştirilmesi ve ülke içerisinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması sebebiyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Taraflar

I.2.1. Başvuru Sahibi: Siemed Tıbbi Cihazlar Tic. Ltd. Şti.

70 İstanbul'da mukim olan şirket, genel olarak tıbbi cihazların bakım ve onarımı hizmeti vermek üzere kurulmuştur. Faaliyetinin büyük kısmını Siemens cihazlarına yönelik olarak gerçekleştirmektedir.

I.2.2. Hakkında Başvuru Yapılan: Siemens Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Şirket Almanya merkezli Siemens AG'nin genel temsilcisidir. Siemens'in hisselerinin tamamına yakını Siemens AG'ye aittir.

Yönetim Kurulu Dr. Ali Zafer İNCECİK (başkan), Dr. Siegfried Russwurm (Başkan Yard.), Hüseyin Geliş, Mustafa V. KOÇ ve Martin D. KRAUSS'dan oluşan Siemens'in ortaklık yapısı ise Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo:1 Siemens Hissedarlık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranları
Siemens AG	% 99.7893
Dr. Nusret ARSEL	% 0,2103
Dr. A. Zafer İNCECİK	% 0,0001
Süleyman İLDEN	% 0,0001
Oğuz TEZEL	% 0,0001
Kaya TÜTENGİL	% 0,0001
TOPLAM	% 100

11-33/704-217

80 Siemens, tek bir tüzel kişilik bünyesinde, farklı iş alanlarında faaliyet göstermektedir. Siemens'in faaliyet gösterdiği temel iş alanları; endüstri, enerji, sağlık ve bilişim teknolojileridir.

Siemens bünyesinde faaliyet gösteren "tıp çözümleri" birimi, tıbbi cihazların ve yedek parçalarının satışı ve bu ürünlerin bakım ve onarım hizmetlerini sunmaktadır. Buna ilave olarak; bu birim tarafından, hastane ve sağlık merkezlerine yönelik entegre servis yönetimi (Hastane Biyomedikal Hizmetler İşletmeciliği) hizmeti sunmakta, sağlık yatırımları konusunda da danışmanlık hizmeti vermektedir.

I.3. Değerlendirme

90 Başvurunun konusunu Rekabet Kurulunun 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararında belirtilen hususların yerine getirilmediği iddiası oluşturduğundan ve bu iddialar ancak hakim durumda olan bir teşebbüsün yapması durumunda ihlal olabilecek eylemler olduğundan Siemens'in hakim durum analizinin yapılması gerekmişse de, herhangi bir detaylı analize yer verilmeksizin, Rekabet Kurulunun 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararı ile 16.3.2010 tarih ve 10-23/326-114 sayılı kararına paralel şekilde, Siemens'in Siemens markalı tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazlarına yönelik yedek parça pazarında hâkim durumda olduğunun varsayılabilmesi düşünülmüştür.

100 Dolayısıyla mevcut bilgi ve belgelere dayanarak hâkim durum analizi yapılmamış, anılan kararlar çerçevesinde Siemens'in ilgili ürün pazarında hâkim durumda olduğu varsayılmış, şikâyet konusu eylemlerin kötüye kullanma olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği incelenmiştir.

I.3.1. Rekabet Kurulunun 18.2.2009 Tarih ve 09-07/128-39 Sayılı Kararı

Rekabet Kurulu 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararı ile Siemens'in de aralarında bulunduğu tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazları pazarında faaliyet gösteren teşebbüslere;

- 110 1. Tıbbi cihazların garanti sürelerinin bitiminden sonra, cihazları satın alan müşterilerin yazılı talepte bulunması veya bu yazılı talepleri müşterilerden alan teknik servislerin yazılı başvuruda bulunması durumunda, cihazlara ilişkin şifrelerin veya bu anlama gelecek her türlü dâhili sistemin firmalar tarafından mücbir sebepler haricinde, çalışma günlerinde olmak kaydıyla, 24 (yirmidört) saat içerisinde ücretsiz olarak temin edilmesi,
2. Cihaz harici takılan ve anılan cihazlara ilişkin teknik servis verilmesine olanak sağlayan aparatlar/cihazların, müşterilerin yazılı talepte bulunması veya bu yazılı talepleri müşterilerden alan teknik servislerin yazılı başvuruda bulunması durumunda, talep anından itibaren en çok 3 (üç) gün içerisinde müşteriye tesliminin yapılması,
3. Bu aparatlara ilişkin kiralama ücretlerinin, ayrımcı olmayacak şekilde ve aparatın maliyetiyle orantılı bir biçimde belirlenmesi,
- 120 4. Cihazların ilk satımı aşamasında yukarıda yer verilen hususlar konusunda müşterilerin yazılı olarak bilgilendirilmesi,
5. Tıbbi cihazların, son 3 (üç) yıllık satış verilerine dayanarak, en çok kullanılan 100 (yüz) yedek parçanın güncel fiyat listelerinin İnternet ortamında herkesin ulaşabileceği şekilde ilan edilmesi,
6. Müşterilerden ve rakip servis sağlayıcılardan gelen yedek parça fiyat taleplerinin en geç 3 (üç) işgünü içerisinde cevaplandırılması,
7. Yedek parça satışında rakip servis sağlayıcılara ve onların müşterilerine

11-33/704-217

yönelik, objektif kriterlere dayanmayan ayrımcı uygulamalar yapılmaması,

130 aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağına söz konusu teşebbüslere bildirilmesi hususlarında aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş yazısı gönderilmesi için Başkanlığa yetki verilmesine hükmetmiştir.

Kararda, tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazı üreticisi teşebbüslerin kendi ürünlerine yönelik olarak verdikleri bakım onarım hizmeti (servis) ve cihazlarının yedek parçaları pazarında ayrı ayrı hâkim durumda olduklarından bahisle bu teşebbüslerin eylemleri Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir.

1.3.2. *Toolkit* Talebinin karşılanmadığına ilişkin İddialarla İlgili Değerlendirme

Yukarıda özetine yer verilen şikâyetin konusu Siemens'in Rekabet Kurulu tarafından tıbbi teşhis ve görüntüleme cihazları pazarı hakkında 18.2.2009 tarihinde verilen kararın *toolkit*ler ile ilgili 2. maddesine uymayarak rekabeti engellediği iddiasıdır.

140 Şikayetçi teşebbüs tarafından daha önce Kurum'a intikal eden bazı şikayetlerde Siemens'in 18.2.2009 tarihli karara uymadığı yönünde yine bazı iddialarda bulunulmuş, bu iddiaların incelendiği Kurul kararlarında anılan iddiaların yersiz olduğuna karar verilmiştir.

150 Rekabet Kurulu 16.3.2010 tarih ve 10-23/326-114 sayılı, 2010-2-151 tarih ve 10-66/1408-52 sayılı kararlarında Siemens'in Rekabet Kurulu'nun tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazları pazarına yönelik yaptığı önaraştırma neticesinde alınan 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararında yer verilen yükümlülüklerin gereğini yerine getirdiğine karar vermiştir. İşbu dosya konusunu oluşturan iddialar, anılan kararda yer verilmeyen *toolkit*lerle ilgili olmasına rağmen, 18.2.2009 tarihli karar ertesinde piyasanın yakından izlendiği ve bu kararın ihlalini gösteren herhangi bir bulguya rastlanmadığı görülmüştür.

*Toolkit*ler özelinde bakıldığında ise, Siemens'in *toolkit*lerin kiralanması ve satımı konusunda Kurumumuza 21.9.2010 tarih ve 7304 sayılı bir menfi tespit/muafiyet başvurusu mevcut olup, anılan konu ilgili dosyada değerlendirilecektir.

Bununla birlikte Siemens'in elinde en az bir tane *toolkit* bulundurma zorunluluğundan dolayı elindeki *toolkit*i talepte bulunan teşebbüse verememesi ve ancak Almanya'dan getirilmesinin mümkün olabileceğini söylemesi, Almanya'dan getirilmesinin çok fahiş fiyatlarla ve geciktirici bir şekilde olmaması şartıyla makul bir gerekçe olarak kabul edilebileceği düşünülmüştür.

160 Şikayete konu olan *toolkit*ler bir yedek parça niteliğinde olmayıp, bakım onarım için gerekli olan bir teknik ekipman niteliğindedir. Yedek parçalarda olduğu gibi her an stok tutma zorunluluğu bulunmadığından firmanın elinde stok olarak ancak gerektiği durumlarda kullanılmak üzere az sayıda bulundurulmaktadır. Bu nedenle *toolkit*ler yedek parça benzeri parçalara göre daha farklı düşünülmelidir.

170 Bahis konusu *toolkit*lerin şikayetçiye kiralanırken şikayetçi teşebbüs aleyhine ayrımcılık yapıldığı iddiası yerinde görülmemiştir. Zira şikayetçi tarafından ayrımcılığa dayanak olarak sunulan faturalardan biri Siemens tarafından şikayetçi teşebbüse kesilen proforma fatura iken, diğerleri müşteri konumundaki hastanelere kesilen faturalardır. Söz konusu faturalarda mühendislik bedeli en önemli kalem durumundadır; *toolkit* kiralama bedeli bunların birinde fatura toplamının .....'ini, diğerinde ise .....'unu oluşturmaktadır. Dolayısıyla müşterilere sunulan fiyat teklifleri mühendislik hizmeti ve gerekli cihazları içeren topyekûn bir kurulum bedeli iken, rakip servis sağlayıcıya sunulan fiyat teklifi yalnızca cihaz kiralama bedelidir. Bu bağlamda ayrımcılıktan söz edilebilmesi için alıcıların eşit konumda olması gerekmektedir.

11-33/704-217

180 Dięer bir iddia da *toolkit*lerin fahiş fiyatlarla kiralandığı hususudur. Şikayetçi bu iddiaya dayanak olarak Almanya'daki Siemens AG tarafından Siemens'e *toolkit*lerin satış fiyatını ortaya koyduğunu iddia ettiği bir tabloyu ibraz etmiştir. Fakat bu tablodaki fiyatların bu hususa delaleti açık değildir; tablonun yer aldığı sayfada herhangi bir tarih, firma kaşesi ya da imza yer almamıştır. Ancak bu hususla ilgili olarak da halen incelemesi süren muafiyet/menfi tespit başvurusu kapsamında gerekli değerlendirmenin yapılarak, talep edilen *toolkit*lerin ne şekilde verildiğinin ve Kurul Kararına riayet edilip edilmediğinin tespitinin yapılması kararlaştırılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, Őikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.